

ПРОБОЄМ

Р. I. Ч. 2.

1. КВІТНЯ 1934

Ціна 10 сот.

ЗА УКРАЇНСЬКЕ, ЗА ЧОРНЕ МОРЕ!

Українські визвольні змагання періоду 1917-21 р. це Чини, яким ледві чи можна найти рівні в визвольних боротьбах інших народів і промахи, яким напевно нема порівняння в історії самохітного закріпощування народів.

Ось один із образів: **Берестейський мир**. Усі спішались заключити з Україною договір. При столі нарад являється німецька делегація з мапою українських земель. У ній у межі української держави, яку хочуть тут признати — зачеркнуто й Крим з Українським, Чорним Морем. При порівнанні німецької мапи з мапою українських представників виявилось, що на мапі цих останніх **Крим знаходиться поза межами Української Держави!** На здивований запит німців, яка причина самохітного відречення Криму, українська делегація відповіла: Крим перестав бути українською землею тому, що на ньому живе більше татар чим українців і тому Крим повинен належати татарській республіці а не Україні. В імя своїх вселюдських демократичних "ідеалів" — українська мирова делегація перечеркала життєвий інтерес української нації **до власного моря, до найбільшої запоруки української великодержавности.** Ці люди, наші батьки, що сьогодні навіть на наших, молодого націоналістичного покоління — очач ще рвуться вести націю — **Держави збудувати не могли і не вони її збудують.** Це був би насміх над великими законами життя, від яких вони тікають.

Та життя, воля української нації до самостійного могутнього життя була сильніша за всі закони цих людей. **Над Чорним Морем му-була сильніша за всі закони цих людей. Над Чорним Морем му-сіли замаяти українські прапори!!** Хвилі синього Козацького Моря мусіла прорізати, хоч на мент, українська державна фльота!! **Крим мусів бути прилучений до Української Держави!!** Це мусіло статися і сталося. Щоби чином змити з лица, зневаженого своїми, сіло тугу за своїм морем, за великодержавністю, силою, могутністю у серця його влити.

Цього історичного кроку самочинно піднялася в особі одної з своїх найкращих частин **Українська Армія** — одинокий тоді вияв і виразник волі української нації до **революційного державного будівництва.**

Це почесне завдання припало **Запорізьському Корпусові**, що поруч Київських Січових Стрільців плк. **Евгена Коновальця** був найкращою частиною Української Армії. Приказ проголошено **10 квітня 1918 року**, в час, коли корпус після завзятих боїв з большевиками заволодів Харковом. Корпус одержав подвійне завдання: **добути донецький басейн та відвоювати й прилучити до Української Держави Крим.** Для досягнення цих

ЛЕ АН УРСР

двох цієї команди Корпусу генеративні розділи його сям на дві групи: донецьку і кримську. Командантом останньої призначено підк. Болбочана. На виступ про похід на Крим увесь Корпус огорнувся великим ентузіазмом. Кримській групі заздрили всі частини донецької, хоч задання її було непо- мірно важче. А багато Січових Стрільців, довідавшись про ціль походу, хотіли перейти в ряди групи.

В дні 11 квітня виступив підк. Болбочан із своєю групою в напрямі Севастополя. Серед безупинних боїв, звільняючи пядь української землі за пядю посувалася побіда кримська група в напрямі сонячного подуддя. В Олександрівську група зустрілася з УСС-ами і тут в цьому серці запо- рожських степів, в місці де широкий Дніпро огортає в своїх обіймає ко- лисно столицю заворожського козацтва — Хортицю відбулася спільна парада перегляд двох героїських частин українського війська. Серед велич- ного настрою, з очима, в яких горів огонь великої віри й завзяття про- ходили перед своєю командою відділи **обеднаних земель**. Хвилиною була сила і незабутня. В дні 18 квітня здобуто Мелітополь а 20 впадала скляна большевицька запора Сиваш. Дальші події котилися мов блискавка. Розбиваючи ворога переможньо посувалася серед небувалого ентузіазму на- селення запорізька група до берегів Чорного Моря. 22 добуто Джанкою, 23 Сарабузом, 24 впаде Сімферополь. «Ніде — пише учасник походу — не зустрічали української армії з таким ентузіазмом як в Сімферополі. Крим отверто заявляв, що він є і хоче бути Україною. Лишилося ще тільки здобути Севастополь і Ялту. Тут скупчилися були всі головні сили розбитої большевицької армії, готуючись до рішачючого бою Кримська група рішила негайно продовжувати наступ. Це було вказане тимбільше, що в севастопільському порті стояла всеще нікому неприналежна Чорно- морська Флотія, що, хоч її відрікся український уряд, тяготіла до України і ждала на прихід українського війська. Севастополь здобуто. Та подати руку чорноморській флотії запорізькій групі не дове- лось. В останній хвилині очищення запоріжцями шляхом наспіли союзні урядові німецькі війська з наказом „безпроблемно припинити похід, бо Крим лежить поза трактатовими межами України і похід відбувається проти волі українського уряду“. Довго трудно було налагодити телефо- нічний зв'язок з Києвом, а коли його налагодано, драти принесли відповідь „негайно звільнити територію Криму“.

Перед кримською запорізькою групою стануло питання: або не ви- повнити домагання німецької команди і розпочати з німцями війну, або за- лишити Крим. Знаючи, які наслідки міг мати для молодої української дер- жави, в якій повно було німецького війська перший крок, підк. Болбочан дав наказ групі опустити Крим. З невимовним бодем у серці, близькі розлуки але здійснювано слухняні своїй команді, бо знали, що діється в душах тієї команди — відходили українські вояки знад берегів так до- рогого їм Чорного Моря. Але знезага українського моря таки мусіла бути змита з його лиця. Щого доконала сама чорноморська флотія.

Це було 29 квітня 1918. Тогож таки дня, коли землі Криму поки- дали кодьони українського війська. Стояв чудовий день — пише один зі старшин чорноморської флотії — Севастопільський рейд виблискував як зеркало. У годині 16 на Георгію — дін йному кораблі адмірала — під- несено гасло

ФЛОТІ ПІДНЯТИ УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР!

На кораблях упала команда: „Стати до борту! На прапор і туйс — струнко! Український прапор піднести!“

І від сурми і свистиння підстаршин, моряків, злетіли угору українські прапори і залопотіли над чорноморською флотією.

Це було в дні 29 квітня 1918 р. у годині 4 після полудня.

1917 р. В УКРАЇНІ

Фільма першого року української революції в місяцях КВІТЕНЬ 1917

Другий місяць революції. Коли бере- зень був тільки місяцем весни, святом революції, у квітні, що визначався захопленням, ми бачимо вже на Укра- руки керму революційного часу. Бачимо спроби творити нову владу, бачимо формування партій, повітові, губерніяльні і столичні з'їзди, на яких вирішують питання революційного будівництва цілі і шляхів до неї. Бачимо вже зударі політичних сил, які ріжно дивляться на ціль української революції і на русло, в яке її треба спрямувати. Встає перед українським народом питання „автономія“, чи самостій- ність. Розпочинається поволі шлях в криваву ленту русла української рево- люції. Бачиться каліцтво, яке спричинило на душі українського народу дві- стілітня неволя, що прикувала провідні його шари до найздиків. Бачиться як це каліцтво мститься на перших кроках пробудженої нації. Та рівночасно з тим бачиться і те якою сильною є воля української нації до самостійного життя. Які великі рушійні і творчі сили криються в українській нації і як могутніми для нації є переживання рево- люційного часу. В місяці квітні вже бачиться на ділах, що у Вели- кий Час Україна увійшла „окраденою“ чужими і „приспаною“ своїмиж. Що стратила була сперед своїх очей іздуш своїх Велику Ідею своєї Державности і, що мусіла ціною найкращого, найдогіднішого часу, цілого 1917 р. окупити віднайдення тої Ідеї, що станула на чолі української революції аж в 1918 році.

ПАРТІЇ

У місяці квітні 1917 р. відбуваються у Києві конфе- ренції-з'їзди усіх українських політичних угру- пвань, на яких люди, що визнавали таку або іншу політичну програму творять свої партії. До вибуку революції вдійсності не існувала стало на українських землях під Росією ніодна українська політична організація, яка охопила своєю організаційною сіткою і пропагандою якусь більшу територію, чи вела послідовно якісь політичні акції боротьбу. Від 1900 р. засновувалось впрваді кілька партій („Революційна Українська Партія“ — „Соціалдемократична Партія“ — „Укра- їнська Народня Партія“) і ін., але ні одна з них не проіснувала довго і ні одна не стала дійсно організуючою активною політичною силою. Зародками, з яких у квітні 1917 р. формуються українські партії були ріжні політичні гуртки по більших містах і університетських центрах України. Ці гуртки усі, з одиночними винятками дуже нечисленні самостійники. Були соціалістичними. Вони виховувались в одній спільній ідеології і не були соціалістичними. Вони виховувались в одній спільній ідеології з московськими соціалістами. Іх ідеалом був „соціалістич- одній ідеології з московськими соціалістами. Іх ідеалом був „соціалістич- ний рай“, в якому не булоб ворожнечі народів і де панувала демократія. Тому про українську самостійну державу вони навіть не думали. Вони хотіли тільки, щоб у Росії упав царат а на його місце прийшла би влада соціалістична демократія, якаб дала Україні автономію. Ці люди в неволі забули, що вічною є боротьба націй, а кой разі тільки очам і бачили причину поневолення України не в московській чи інших на- ціях а в цараті — в режимі. Тому, коли упав царат, вони зружили прості- гнули руку московським соціалістам і на чолі гасло боротьби украї- нського народу поставили „автономію“, а не відраження від Росії і утво- рення своєї самостійної держави. Тому, що український самостійницький

1917 р. В УКРАЇНІ

Фільма першого року української революції в місяцях

КВІТЕНЬ 1917

Другий місяць революції. Коли березень був тільки місяцем весни, святом революції, у квітні, що визначався захопленням, ми бачимо вже на Україні керму революційного часу. Бачимо формування партій, повітові, губерніяльні і столичні зїзди, на яких вирішують питання революційного будівництва цілі шляхи української революції і на русло, в яке її треба спрямувати. Встає перед українським народом питання „автономія“, чи самостійність. Розпочинається поволі шлях викривлення русла української революції. Бачиться каліцтво, яке спричинило на душі українського народу двістілітня неволя, що прикувала провідні його шари до наїздників. Бачиться як це каліцтво мститься на перших кроках пробудженої нації. Та рівночасно з тим бачиться і те якою сильною є воля української нації до самостійного життя. Які великі рушійні і творчі сили криються в українській нації і як могутніми для нації є переживання революційного часу. В місяці квітні вже бачиться на ділах, що у Великий Час Україна увійшла „окраденою“ чужими і „приспаною“ своїмиж. Що втратила була спереди своїх очей іздуш своїх Велику Ідею своєї Державности і, що мусіла ціною найкращого, найдогіднішого часу, цілого 1917 р. окупити віднайдення тої Ідеї, що станула на чолі української революції аж в 1918 році.

ПАРТІЇ

У місяці квітні 1917 р. відбуваються у Києві конференції-зїзди усіх українських політичних угруповань, на яких люди, що визнавали таку або іншу політичну програму творять свої партії. До вибуху революції в дійсності не існувала стало на українських землях під Росією ні одна українська політична організація, якаб охопила своєю організаційною сіткою і пропагандою якусь більшу територію, чи вела послідовно якісь політичні акції боротьбу. Від 1900 р. засновувалось вправді кілька партій („Революційна Українська Партія“ — „Соціалдемократична Партія“ — „Українська Народня Партія“) і ін., але ні одна з них не проіснувала довго і ні одна не стала дійсно організуючою активною політичною силою. Зародками, з яких у квітні 1917 р. формуються українські партії були різні політичні гуртки по більших містах і університетських центрах України. Ці гуртки усі, з одиночними виїмками дуже нечисленних самостійників, були соціалістичними. Вони виховувались в одній спільній школі і на одній ідеології з московськими соціалістами. Їх ідеалом був „соціалістичний рай“, в якому не булоб ворожнечі народів і де панувалаб демократія. Тому про українську самостійну державу вони навіть не думали. Вони хотіли тільки, щоб у Росії упав царат а на його місце прийшла до влади соціалістична демократія, якаб дала Україні автономію. Ці люди в неволі забули, що вічною є боротьба націй, в якій рїшає тільки сила і бачили причину поневолення України не в московській чи інших націях а в цараті — в режимі. Тому, коли впав царат, вони дружньо простягнули руку московським соціалістам і на чоловіче гасло боротьби українського народу поставили „автономію“, а не відірвання від Росії і утворення своєї самостійної держави. Тому, що український самостійницький

платів активно боронити волі України. Ділову частину дня присвячено рефератам про основи автономії для України, які на запрошення Ц. Р-и підготувало ряд людей. На вечірньому засіданні зала була зовсім переповнена, на галерії повно публіки. Настрій серед делегатів піднесений. Багато хотіло говорити на теми рефератів. По промові першого бесідника з огляду на велике число очок забирати голос ухвалено промови обмежити до 10 хвилин. Виступало 23 бесідників. Майже усі промовці зазначували, що термічне питання автономії їх мало цікавити. Треба кінче говорити про практичне негайне здійснення волі України, шоби рос. Установчі Збори стали перед dokonанням фактом. Небувалі зрив ситуазізму серед учасників конгресу викликав прапор з портретом Т. Шевченка, урочисто внесений на сальо самостійниками підчас промови одного з них, в якій він закликав, що тільки негайне проголошення і створення цілковитої самостійності України повинно стати на чолі української революції. Учасники Конгресу так були захоплені цим моментом, що стихійно ціла сальа встала і відспівала „Заповіт“. Після того один з учасників ставить пропозицію прийняте гучними оплесками: скасувати пмятник Миколи І. перед університетом і на цім місці поставити пам'ятник Шевченкові. Перший день зїзду закінчився пізно вночі.

II. ДЕНЬ ЗІЗДУ

Другий день зїзду розпочався 20 квітня у 12 год. дня промовою М. Грушевського і пропозицією прийняти за товаришів голови Зїзду прибувщих шойно предидити на катедру в шалці і по військовому віддає честь українському прапорові з портретом Т. Шевченка. Усі встають. Сальа дріжить від оплесків і окликів слава. Гучна овація тягнеться кілька хвилин. Стихає все тільки тоді, коли на катедрі з'являється Т. Каченко з докладом про „основні підстави організації української автономії“. Після нього читають інші м. ім. В. Садовський про територію України, до якої не зачисляє полудневого Криму. Після рефератів відбулося відчитання привітів. Їх було так багато, що прийшлося тільки перерахувати. Денне засідання закінчилося привітом Коіави від гругато часу заняли привіти. Шумні оплески викликала промова уманського єпископа Дмитра, який сказав: „Витаю вас! Мені ніхто не дав повновластия на це, але мене привело сюди моє серце, котре дала мені Україна. Працюйте в користь нашої дорогої України. Опісля знову реферати про забезпечення прав національних меншин на Україні. Реферати викликали довгу дискусію в якій бесідники все вертали до питання про дійсне переведення автономії. На особливу увагу заслугоє позачергова заява самостійника відпор. Миколи Міхновського, який говорив про організацію українського війсьва „Гетьман Павло Полуботок замучений Петром вмираючи сказав: умираю але на страшнім суді Бог розсудить Петра з Павлом. Цей Суд наступив! закінча свою промову Міхновський. Йому уладжено бурливу овацію. Деякі промовці звертають увагу на те, що межі України треба поширити і на полудневий Крим бо цеж одвічна українська земля.

III. ДЕНЬ ЗІЗДУ

Третій день Зїзду був присвячений ухваленню резолюцій і виборіві сталой Української Центральної Ради. Резолюції подані соціалістами зводились до таких точок 1) національно-територіяльна автономія України. 2) перебудова Росії на союз республік в склад якого малаб увійти й Україна. 3) забезпечення прав національних меншин на Україні. Закінчено зїзд пізно вночі національним гимном. Розентузізовані, повні надії делегати у свої місцевості. Всю їхню істоту полонило тільки одно Вільна Україна і за неї готові були віддати усе. Це слово, що його говорив ім так пристрасно їхня українська душа вони чули з уст усіх, що їх видвинула хвиля революції на її чолі. Вони бачили, що не всі з цих провідників вкладають один зміст у ці слова, вони чули, як одні хрестили цю волю автономією, другі закликали, що тільки самостійність забезпечить повну волю Україні. Але вони вірили, яких вони окутали німбом „богів“ нації, не менше люблять Україну від тих кількох самостійників і доведуть її своїм шляхом до волі. Вони хотіли вірити ім. Бо не знали ще того, що до волі — тільки один шлях — повна — революційним порядком створена самостійність. І не передбачували навіть того, як дорого Україні прийдеться заплатити за відхилення від того єдиного шляху.

ЦЕНТРАЛЬНА РАДА

Центральна Рада повстала властиво ще 17 березня 1917 року. В цей день представники українських організацій Київ створили один об'єднаний орган, якому надано назву Центральної Ради. Місце голови Ц. Р-и тоді було полишено М. Грушевському, який вскорі мав прибути у Київ з останнього місця свого заслання — Москви. Перший склад Ц. Р-и був тимчасовий; його мав замінити новий, вибраний уже Національним

Зїздом. І так третього дня національного зїзду, в дні 21 квітня була на пропозицію М. Грушевського прийнята така норма представництва у Ц. Р-і: від губерній київської, волинської, подільської, херсонської, Катерино-Таврії, Кубані і Холмщини по 3 від інших губерній, з меншим числом ських колоній у Петербурзі і Москві по 2, від партії автономістів-федератів цілого ряду інших організацій. Взагалі немічено було 150 членів Ц. Р-и; більша частина складу її була вибрана таки на зїзді. Головою Ц. Р-и обрано 588 голосами М. Грушевського — товаришу голови В. Винниченка і С. Єфремова. Для постійної роботи Ц. Р-а зпоміж себе мала вибрати Виконавчий Комітет з 30 членів. Так повстав український парламент, що мав стати виразником українського народу. Перші політичні потягнення Ц. Р-и припадають на місяць травень.

ВПЕРЕДОДНІ ПЕРШОГО УКРАЇНСЬКОГО ПОЛКУ

Відозва Т-ва ім. геть. Павла Полубутка, що започаткувала український військовий рух по всіх російських фронтах і в запідлі мала такі наслідки, що вже на початку місяця квітня бачиться намагання самочинно зі сторони українського воєцтва творити чисто українські полки. В перших днях квітня у Києві на т. зв. Етапно Розділовому Пункті зібралось в касарнях понад 5000 салдатів українців. Тут ухвалили вони і заявили військовій владі київської округи, що хочуть створити з себе Перший Український Полк зложений виключно з українців і з українськими тільки старшинами і що лише під своїм жовтоблакитним прапором будуть виступати. Будучи в тісному контакті з Військовим Товариством Полуботка українці вояки нізащо не відступали від своїх вимог і на запити місцевої російської військової влади, як вони властиво уявляють собі той перший український полк, делегати він них представили докладний плян організації полку. Плян цей уложив ім був Українській Організаційний Військовий Комітет і згідно з цим пляном полк мав називатися „Перший Український Охоцеконний імені Богдана Хмельницького Полк“. Вояки твердо стояли при своєму. Це подія зробила у Києві вражіння землетрусу. Проти цього руху повстало разом і російське воєнне начальство та місцева організована демократія як і наша зросійшена інтелігенція. Розпочалась страшенна боротьба між цим „самочинним“ полком і всею тою ворожою силою, що й слухати не хотіла про якусь українське військо, чи як вони це звали — „українізацію штика“. Майже цілий місяць ота п'ятдесятитисячна маса українців-салдатів облягала всі київські установи. Ворожа постава цих останніх до формування українського полку тільки роздратовала українців вояків проти т. зв. революційних рад і комітетів. І вони рішили самочинно не питаючись нікого сформувати зі себе український полк. Для цього назначено день 1. травня, в якому рішено відбути на Сирецькім полі під Київом українське військовоє свято „перших квіток“, на якому всі зібрані українці вояки мали зорганізуватися самочинно в перший український полк.

ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО

Впродовж цілого 1917 року виростає і щораз більше поширюється по Україні т. зв. вільно-козачий рух. Рух, що вскорі покряє великі простори України цілою сіткою перетворюваних на військовий лад сіл і міг стати побіч своєї правильної національної армії дру-

ним сильним революційно-військовим рушієм української революції. Своя армія і озброєний народ — це конечні сили всяких революційних змагань. І саме таким організованим озброєним народом являється на Україні в 1917 Вільне Козацтво.

Зродився вільно-козацький рух у звенигородському повіті на Киштині — в рідному повіті творця Заповіту — Тараса Шевченка.

Зі звенигородщини скоро позникали і представники московської влади і поміщики-обшарники. На порожньому місці звенигородщина почала організувати свою українську владу. Нова влада мусіла опиратися на нову організовану силу. І тут саме майже самочинно, як відгомін давніх традицій починає виростати нова революційна організована сила. Спочатку у кількох, опісля щораз більше селех звенигородщини починають творитися малі гурти селянства. Нова організація прибирає назву „Вільне Козацтво“. Першими піонерами її стають селянин села Гусакова Смоктяк та двох молодих інтелігентів Ковтуненко та Пищеленко. Вскорі вільно-козацький рух захоплював щораз ширший терен звенигородщини і вже в першій половині квітня по ініціативі Смоктяка відбувся повітовий зїзд представників гуртів Вільного Козацтва звенигородщини.

Після зїзду організація пішла ще швидшим темпом. Основою організації була сотня, вона набиралася з селян одного села і не мала означеної кількості душ, були сотні в 35 козаків а були й по 1000 (сел. Кирилівка). Пересічно сотня нараховувала біля 200 козаків селян. Сотні одної волості, що мала в собі кілька, навіть 10 сіл, об'єднувалися в курінь. Куріні цілого повіту в свою чергу складали полк або й кіш. В цей спосіб перемінявся повіт в твердиню української національної революції. Сотні переважно організувалися силами місцевих свідомих селян. При організації куріня, що започатковувався зїздом у повітовому або в посередині повіту положеній місцевості — вже виступали місцеві старшини і самостійницько настроєна інтелігенція. Сотні складалися переважно з молоді, але чимало було старших селян а нерідко бували і сиві діди, що опісля так часто можна було бачити їх і на полі боїв з москалями і а повстанцях. Сотенну старшину вибирала кожна сотня вільними голосами. Їх було 5 душ: сотник, писар, скарбник, хорунжий і бібліотекар. Куріну старшину вибирали представники всіх сотень, що входили в склад куріня даної волості. Тут теж як і у сотні вибиралося 5 душ. Обовязки як у сотні так у куріні і полку були так розділені, що отамани були повними господарями а решта старшини їх дорадниками і помічниками.

Так виглядала перша організація вільно-козацького руху на звенигородщині поки з часом і то вскорі не перемінилася в загальний могутній селянський а навіть робітничий рух по всій Україні. Вже в квітні місяці ідея Вільного Козацтва перекинулася була зі звенигородського на сусідні повіти Київщини, вскорі перекинулася на лівий беріг Дніпра на Полтавщину і Чернігівщину захоплюючи щораз більше сіл, волостей і повітів.

Націоналісти! Святкуйте 29 КВІТНЯ. День вивішення українських прапорів над ЧОРНИМ МОРЕМ!

Товариші! Читайте у Читальнях на голос статті з „ПРОБОЕМ“! Пропагуйте націоналістичне слово!

ХАРАКТЕР

(в) Юнацькі літа — це вправді роки в яких не віримо вже в каки... Але всежтаки любимо відійти іноді від сірої дійсности, щоби потонути в золотистих мріях. Тоді уява змальовує нам принадні образи незнаних світів, які роки, в яких немає неможливостей, це бурливі дні благородних повласним трудом і зусиллям.

І не віримо вже в цю добрячу ворожку, яка по повір'ю дітей роздає ми такій ворожці, якби так вона випадково станула перед нами й якби так сказала: „Вибірайте, хлопці, чого бажаєте!“ І може хтось забажає багатств, для піднесення добробуту чи культури Нації. От уявіть собі якогось українського мільонера, який буде читальняні й народні доми, улаштує спортові майдани, на яких кожного дня сотки української молоді гартують своє тіло, закладає фабрики, в яких найдуть працю українські безробітні, видає книжки, часописи тощо. В часі війни були такі патріоти, які власним коштом уоружували цілі полки війська, будували літаки чи кораблі й несли в цей спосіб поміч батьківщині. Другий забажає може великих здібностей. І знову можуть в нього ділати благородні спонуки. Не хоче він тих здібностей для почетеї чи особистої слави, але хоче наприклад прославити ім'я України якимсь винаходом, хоче бути модерним полководцем, що зуміє повести карні лави славного лицарства від побіди до побіди, доки не залопочуть жовто сині прапори на вежах українських городів.

Але ми, — молоді націоналісти, — бажаємо для себе характеру, сильного як граніт, як криця, — несплямленого як хрусталь! Бо навіть дуже здібна й освічена чи багата людина, але безхарактерна, приносить для спільного найвишого добра, — для Нації більше шкоди чим хісна. З другого боку характерна людина зуміє побороти всякі труднощі й здійснити найсміливіші пляни.

Сьогодні без сумніву одним зпоміж найбільше знаних багачів світу є американський мільонер Форд. Але його багатств не лишили йому батьки, не обдарувала його ними „ворожка“ чи „доля“. Свої багатства де був він сам безупинною працею завдяки свому характерові. Зачинав він як бідняк-пролетар, як робітник, в котрого кишені не було з початку ані сотика маєтку! І все присвічувала йому думка яка не давала спочити: „зеличавє є сьогодні, але величавіше мусить бути завтра“.

Або возьмім Шевченка, сина кріпака, що ходив і просив „щоб добру навчили“. Замість науки діждався він в дяка побітов. Тоді, як його шасливіші ровесники ходили до шкіл і добували собі високе освітання, малював Шевченко тини... А всежтаки надзвичайним зусиллям добув собі поза школою те знання, якого завидували йому потім професори й учні. Характер поставив його на провідне місце Нації й зробив з нього Пророка, який не заломлювався, не падав в обличчі небезпек, знушань, російської каторги. Його „вчені“ товариші відрікалися своїх поглядів, ідей, переконань перед царським судом, але незломним остав Тарас.

А сьогоднішній канцлер німецької держави, від якого проходом відроджується німецька нація, був кімнатним малярем і військовим відстаршиною. Але Гітлер уміє хотіти, знає, чого хоче, і йде вперед до здійснення того, чого хоче. І сьогодні він одна з найважливіших постатей світу.

Тимчасом в українській історії значні є випадки, в яких опов'язувались чи обмосковлювались українські вельможі, щоби лише зберегти своє багатство.

Зводив їх гріш на мавії. Українські вчені служили чужій культурі. Як члени чужих, часто ворожих нам Націй робили вони винаходи, писали грубі томи, видавали часописи. Для одержання високих становищ вирікались еси на-родности й віри батьків, кривили дішею, зраджували свої погляди, вщиплювали отруйні гасла в наряд, затирали границю між українцями й чужинцями. Це водила їх бездоріжжями дня честилюбивість, самолюбство й здібність.

І тому націоналіст найбільше цинить характер, — цю витривалість, яка каже йому йти мимо перепоп безупинно до цілі, не міняти поглядів, не торгувати переконаннями, не спалахати короткотривалим вогнем, але вічно горіти й ніколи не згоряти й показувати своїм діянням ще й іншим дорогу.

І вправді цього великого бажання не здійснить нам казкова ворожка, але здійснимо його самі, як усвідомимо собі в наших млодечих мріях потребу й значіння характеру. Бо немає неможливостей „в юних днях — днях весни“.

В твердій школі життя підемо сміливо на стрічу всяким супротивно-стям, щоби в змаганні переконатись, чи зуміємо вже непохитно боронити прапорів чи ще нам дальше гартуватися треба. І не знеохотять нас невдачі. Зуміємо почати все наново наш шлях, нашу будову, як нищитимуть її вороги чи противники. А перемоги, які прийдуть на зміну невдачам тоді, як навчимося вже хотіти, стануть джерелом віри в свої сили, здібності, спроможності. І не буде нас тоді розідати сумнів, чи правильний наш шлях, чи влучно обрана доросга. Не будемо слухати підшептів і наклепів, які доходять до нас з боків. Це наші вороги — будуть хотіти нас ослабити! Але ми зрозуміємо, що чим сильніший є якийсь рух, тим більше наклепів про нього ширитимуть вороги; адже сильний рух є для них грізний і загрозливий. Але ми виховані спільно в підпорядкуванні Одній Ідеї й Одному Проводові знаємо, що націоналістом може бути лише людина характерна. І як маємо довіря кожний сам до себе, так само віримо й своїм товаришам, які спільно з нами росли, виховувалися, кріпшали. І серед здорових і сильних, характерних і чесних одиниць — здоровим і характерним є все Провід.

І як бажаємо собі щиро здійснення наших найвищих Ідей, не сміємо з заложеними руками ждати несподіваного приходу їх. Послідовним змаганням підготовлюємо шлях для них і тому в першу чергу підготовлюємо до великих завдань себе! Бо наказом, якого не можна переступити, для кожного з нас є: поступати лише так, щоби не принести нечести й сорому українському імені!

Пробоевики! Використовуйте усі нагоди для умасовлення „ПРОБОЄМ“!
Підшукуйте у сусідних селах ПРОБОЄВИКІВ!

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ НА СУЗ

Наші батьки — провід революції, що спалахнула 1917 р. виховані на демократичних та соціалістичних засадах, розоружив українську революційну суспільність і хоч мимоволі віддав Україну назад під панування Москви. Большевицька Москва захопивши владу на СУЗ своєю „розвязкою національного питання“, своєю соціалістичною демагогією при допомозі таки наших людей наклонила на східні укр. землі знову своє політичне ярмо. Крок за кроком ліквідувала Московщина на протязі кількох літ всі „права“ „союзної укр. республіки“. І стало вкінці знов так, що Москва скувала СУЗ так, як це було за царської „Росії“.

Москва скувавши важким большевицьким режимом ціле життя грома-впливами ворожими для большевизму та для цілоти московської імперії. Одначе живуча воля до самостійности українського народу, що під ступ Москви на українські землі і тим разом відбила найбільш загрозливий бачить іншого виходу з большевицької дійности, як тільки дорогою ком-промісу, дорогою „усвоєння“ большевицької доктрини, то молодь, встає найранших літ свого життя, стає до боротьби в імя цієї ідеології, цього світогляду, якого ніхто її не вчив, ніхто не викладав. Усю ідеологію, цим світоглядом в імя якого молодь веде боротьбу з казною ідеологією моск. імперії та з самою моск. імперією є ідеологія активної боротьби з Москвою, з її ідеологією, культурою. Ідеологія боротьби за розвал моск. імперії та встановлення самостійної української держави, це є ідеологія українського націоналізму. Націоналізму, що його молодь скорше відчуває чим учиться. І так большевики розкирвавши в 1929 р. Союз Визволення України викрили, що побіч нього існувала терористична органі-зація молоді, яка своїм завданням поставила збройну боротьбу з Мос-ковщиною, не оглядаючись на жадні „інтервенції“. Молодь цієї органі-зації, що була розгалужена по всіх С. У. Землях, в імя націоналістич-них ідей, як казали большевики — донішських, підготовляла збройний зрив знутри моск. імперії, саме на СУЗ. А з ліквідацією цієї органі-зації большевики всеодно не можуть успокоїтись, щоденно большевицька преса доносить, що ГПУ безнастанно „ліквідує“ націоналістичні організації молоді і вони щоденно ростуть нові і кріпшають. Мало того, вони втиска-ються навіть у відділи ГПУ — підпори больш. режиму.

Молодь бачить, що ленінська розвязка „національного питання“, це звичайне собі ошуканство, щоби приспати національну чуйність поневоле-ного народу. Молодь бачить, що сама назва „Українська республіка“ це пуста фраза, якщо її не виповняє український зміст, українська націо-нальна воля. Молодь бачить, що „соціалістичне будівництво“ це тільки метода большевицької Москви закріпощувати поневолені народи. Молодь бачить, що будівництво фабрик та різного роду комбінатів на СУЗ це будова твердинь проти української революції та засоби до грабу-вання українських земель. І молодь доходить до переконання, що соці-алізм-большевизм, це тільки опіум-дурман для поневоленого народу. Цього дурману накурилися їхні батьки, як Грушевські, Винниченки чи Скрипники і тоді коли їм снились „соняшні машини“ большевицька Москва грабу-вала українські землі, винищувала українське населення масовими розстрі-лами, голодом та виселеннями на далеку Сибір.

По словам самих большевиків комсомол на СУЗ цілковито „де-моралізований“ це значить настроєний проти большевизму та проти ко-нування московської тюрми народів. Вистаче зачитувати тільки позаше-зібрані цитати з большевицьких писань, щоби відчувти дійсні настрої укра-їнської молоді під московським пануванням. Приміром таке: „Комсомол Київський не тільки не поміг партії у підготовці до чистки, але до більше-поодинокі організації міста зробили цілий ряд позаше-зібрані цитати щоби очистити“. — Або таке — на чистку моголівських платонів організації дили чистці“. — Або таке — на чистку моголівських платонів організації дили чистці“. — Або таке — на чистку моголівських платонів організації дили чистці“. — Або таке — на чистку моголівських платонів організації дили чистці“. — Або таке — на чистку моголівських платонів організації дили чистці“. — Або таке — на чистку моголівських платонів організації дили чистці“.

У грудні минулого року в ЦКВКП був докладований секретар ком-сомолу Косирев, в якому домагався зміни організації та виселення комсо-мола, бо дотеперішні методи показались безсильними, щоби полішити

молодь і запрятти її на службу большевицькому режимові у ССЕР. З доповіді Косирева видно ясно, що у комсомолі цілковитий ідейний розвал. Дуже часто комсомольці спричиняють та руководять штрайками та зударями робітників з владою. Вони організують робітників до бойової партійних активістів. Зривають загально фабричні зібрання робітників навіть коли ці зібрання скликають партійні комітети. ГПУ викрило цілий ряд випадків опозиційної пропаганди веденої саме комсомольцями між робітниками військового промислу та рядовиками червоної армії.

Комсомольці переводять масівки, летючі мітинги, на яких ведуть протирічну пропаганду, критикуючи партійні та профсоюзні директиви. Внаслідок цього розігнано багато комсомольських організацій, бо вони показались просто революційними організаціями молоді. небезпека від цих організацій є тим більша для большевицького режиму і для цілості моск. імперії, що комсомольці знаходять вдячний ґрунт саме між фабричним пролетаріатом. Приміром наведемо тут малу ілюстрацію, що свідчить про настрої українського робітництва на СУЗ. У грудні мин. року у Миколаєві на передзїздову районну партійну конференцію прибули делегати в числі 5-ох чоловіків від партійної організації корабельно-будівничої фабрики і замість привітання конференції, замість славослов'я „геніальному Сталінові“, делегация проголосила приказ від робітників міста Николаєва делегатом в обласну конференцію. Цей приказ оскаржує ЦКУКП(б) і ЦКВКП за розвал хазяйства та за те, що уряд спричинив загальний голод і далі, у цьому приказі виражено домагання, щоби делегати району вибираючи делегатів на Український Зїзд, видвигали кандидатури тільки тих, що охорону інтересів робітників ставить вище партії. Всіх 5-тьох смільчаків сейчас арештовано. Безперечно цей факт, що робітники бунтуються проти „робітничо-селянської“ влади, це ще не є ніяка політична сила, але це є знамените підложє для революційної праці молоді, що ідейно пірвали з большевизмом та з його інтернаціоналізмом. Іде тільки проте, щоби ці неясні неформалені бажання робітництва скерувати на організовані вияви революційної боротьби і це саме завдання сповняє як аміє і може молодь так з комсомолу як і з поза його. Це було причиною що на СУЗ розв'язано дуже багато комсомольських організацій. В самій тільки донецькій області розпушено 26 комсомольських організацій і змінено парткерівництво у 7-ох районних комітетах, а секретаря обласного комітету Гаврилова усунуто з його поста. А тюрми на СУЗ є переповнені молодю, що є поза комсомолом.

Так бачимо, що молодь одурена батьками, які повірили у большевизм, що дались одурманити большевицькому опієм інтернаціоналізму та соціалізму, перейшовши „вишкіл“ большевизму, так докладно, як його не переходили батьки, не то, що відвертається від нього, але й ставиться вороже супроти нього. Все це свідчить, що молодь на СУЗ не піде шляхами ні Грушевських ні Винниченків ні Скрипників, як не іде вона тут ні за УНДО м ні за „Новою Зорею“, ні за „Меґою“ чи „Громадським Голосом“.

З грезів старого соціалістично-демократичного доктринерства встає на СУЗ новий тип українця. Він сьогодні ще молодий, йому бракує ще покищо організованих форм політичного діяння та ідеологічного спаяння. Стремління до організованих виявів національної волі, каже цим молодим і рівночасно новим українцям шукати самотужки за організованими формами боротьби з Москвою.

С. О.

ЮНАКИ! ГОЛОСИТЬСЯ НА ПРОБОЄВИКІВ!
Нехай не буде ні одного українського села, де не розходилося б кількадесят при-
мірників „ПРОБОЄМ“!

НАСТУП НА МОЛОДЬ

Живемо в добі великого перелому в історії, в житті Української нації. Цей перелім творить український націоналістичний рух. Владно українське життя в один ясно окреслений напрям. Його широке діяння є безпосередньою причиною потужного росту нашої національної сили. Він веде Українську Націю на історичні шляхи розвитку, він творить її історію.

Історичне діяння українського націоналістичного руху створило у внутрішньо-українській дійсності ясну ситуацію, виразний розподіл суспільно-націоналістичного руху змагається за майбутнє Української Нації і табор запрягти український нарід до чужих богам, що намагається гібелі. Оформивши й зорганізувавши творчі й здорові сили Української Нації довкола одної великої ідеї, український націоналістичний рух поставив вузькі межі діяння й впливам українського опортуністичного табору. Має це важне й історичне значіння в дальшому розвитку українського життя.

Український опортуністичний табор є переємником традицій і ролі тих політичних груп, партій і таборів, що в час боротьби за українську державність в 1917—1921 р. стояли в ідейному союзі і чинний співпраці з ворожими імперіалістами, що боротьбу за українську державність звели на манівці. Постійне усунування його українським націоналістичним рухом поза рамки національного життя відбирає йому можливість відограти знову ту злочинну роль.

Хоч опортуністичному таборові, його киринницькій роботі лишається щораз то менше місця серед українського життя, щораз то вузьчі межі впливу на українську суспільність — він всежтани намагається вдержатися на поверхні життя, зіграти до кінця свою політичну роль. Опортуністичний табор, стоючи перед загрозою остаточної ліквідації своїх впливів зраджує щораз більшу охоту станути явно на службу чужих сил, на службу, яку дотепер фактично виконував, прикриваючи її високопарними гаслами. Тому постійне протиставлення киринницьким затіям опортуністів є вимогою самого українського життя, яке творить українська націоналістична суспільність, якого ріст посилює український націоналістичний рух. Це тимбільше, що опортуністичні партії, групи й кліки намагаються захопити під свій вплив українську молодь, запрятти її до чужого воза.

Наступ на молодь опортуністичного табору йде різними шляхами. Ундівіці хочуть втягнути її в свої дашкевичівські „Луги“, уківсько-новозорянські католики в КАУМ (Католицька Акція Української Молоді), „Нове Село“ (УСепартія) й „Перемога“ (крикливий „Фронт Національної Єдності“) до свого „Молодого Села“. Ріжних підступів зживають поодинокі до свого „Молодого Села“. Ріжних підступів зживають поодинокі до свого „Молодого Села“. Ріжних підступів зживають поодинокі до свого „Молодого Села“. Ріжних підступів зживають поодинокі до свого „Молодого Села“. Ріжних підступів зживають поодинокі до свого „Молодого Села“. Ріжних підступів зживають поодинокі до свого „Молодого Села“. Ріжних підступів зживають поодинокі до свого „Молодого Села“. Ріжних підступів зживають поодинокі до свого „Молодого Села“. Ріжних підступів зживають поодинокі до свого „Молодого Села“. Ріжних підступів зживають поодинокі до свого „Молодого Села“. Ріжних підступів зживають поодинокі до свого „Молодого Села“.

Є 300 пробосєвиків, хай в травні буде їх 1000!

запевнення йому кращого усміху не поміщують навіть його — „Українського Юнацтва“ — в списках „католицької преси“. В спілці з опортуністичним католицизмом намагається на молодь закинути свої сіти також збанкротована й осмішена вірною працею в Унді тоже-націоналістична паліївщина. Безуспішно тарабанячи в „Перемозі“ простакуватою й сухітничою „революційно-націоналістичною“ тромтадрацією, робить рівночасно, в недавно виданому друком (і лише друком) „Молодому Селі“ — незамітну але ревну пропаганду для КАУМ. Підшиваючися під націоналізм-паліївщина спростає його ідеї, його напрями, його ідейний зміст. Вона відбирає йому те, чим саме він і є — дійсним націоналізмом, чим він встановлює в нашій історії нову епоху. В своєму „Молодому Селі“ наливають вони свій „націоналізм“ недокровним неньківським патріотизмом, звязуючи його мало не з розпливочним українським народництвом минулого століття, шараварами, вишивками, лекціями „чемности“ й „доброто виховання“. Таким то недолугим „націоналізмом“ хоче паліївщина здобути молодь для свого ундівського політиканства, і відтягнути її від дійсного націоналізму. Соціалісти-радикали в своїх „Каменярах“ хочуть затроювати душі молоді ширенням соціалістично-большевицької „класової свідомости“, соціалістичної „солідарности“ з клясами ворогів Української Нації, ширенням злочинних сподівань на II Інтернаціонал, що то заявився за цілістю границь ССРСР, що на спілку з московсько-жидівським III. Інтернаціоналом поборює визвольне змагання Української Нації. „Нове Село“ мало не общоє поробити „вихованих“ в своєму „Молодому Селі“ хлопців-селян послами — бо аж тоді — мовляв — ми оборонилиб у своїм свої права.

Такими шляхами йде нині наступ на українську молодь. Наступ гнилого опортунізму, що намагається вщипити їй духа рабства, безхарактерности й зневіри в силу Української Нації, наступ, що намагається розложити й обезброїти її національну мораль, звихнути її розвиток, завернути її з історичного шляху життя, шляху до великої ідеї Української Нації.

Шляхи молоді не ті, що їх вказують їй опортуністи і їх нібито „націоналістичні“ експозитури. Її шлях — це шлях українського націоналістичного руху. Опортунізм хоче звести її на манівці рабства, безхарактерности, на манівці національної смерти. Тому треба твердо й рішуче протиставитися його наступові всім отим ундівським „Лугам“, КАУМ-ам, „Каменярам“ і Молодим Селам“, щоби вони своїм розкладовим „вихованням“ не деправували молодих душ.

Тільки плече об плече в рядах українського націоналістичного руху чекає молодь велике майбутнє, тільки на позиціях ним вказаних твориться історія, твориться життя, наближається день слави Української Нації.

І вся молодь в його рядах!

Юрій Гордіс-Горський

ХОЛОДНИЙ ЯР

Холодний Яр — це мало знана сторінка української визвольної боротьби на протязі 1918-22 років. Мало знана і висвітлена тому, що майже всі активні учасники тієї боротьби в околицях Холодного Яру, полягли в боях з ворогом, погинули в льохах череззайчойк, позисилані пізніше на далеку північ. Лише декілька осіб, після перемоги ворога, видістались за червоний кордон.

Сам Холодний Яр — став відомий широкому українському загалові, здається, лише з вірша Т. Шевченка тієї самої назви. В ньому поет болів з монастиря Мотриного до яру страшного.

А... „В яру колись гайдамаки — табіром стояли, — лагодили самозяняті, — батько з сином і брат з братом, — радилися одностайно стати — на ворога лукавого...“

і закінчив поет пророк того вірша словами зверненими до ворогів:
„...і в день радости над вами розпочнеться кара і повіє новий вогонь з Холодного Яру.“

Це пророцтво у великій мірі здійснилося підчас останньої збройної боротьби українського народу за своє визволення, коли околиці Холодного Яру одними із перших спалахнули вогнем повстання і останніми, бо аж у 1922 році, припинили боротьбу. Вже в початках 1917 р. тут сильно поширюється селянсько-військова організація „Вільне Козацтво“, яка покриває села сіткою в кожній хвилині готових до бою селянських частин. В 1918 році підчас першого наїзду большевиків, села Холодного Яру збройно протиставляться йому, а в кілька місяців пізніше одностайно творять повстання проти гетьмансько-чорносотенної влади. І з того часу села в околиці Холодного Яру перетворюються у фортеці української національної революції і ведуть на своїй землі боротьбу як з білими так і з червоними наїздниками впродовж цілого періоду визвольних змагань аж до 1922 р. В час, коли в 1920 році під напором большевицьких військ Українська Армія покидає межі східно-українських земель т. зв. „Холодноярська Республіка“ (як із злости називали ту місцевість большевики) оперта на зброї селян кільканаятьох сіл устоюється нездодутою аж до 1922 р. Холодноярці, на свому чорного кольору прапорі, взявши в Терновий винок герб України — написали коротко і ясно: „Воля України — або смерть“.

І борці Холодного Яру дотримали свого слова і не спалили свого прапору. Не віддали його в руки ворога останні з них, а склавши до випорожненої гарматної кулі — закопали в землю, що в ній невір той невмірущий вогонь. Майже чотири роки, оточена з усіх сторін ворожими силами, проіснувала над Тясмином „Холодноярська республіка“ давши нам яскравий приклад, як заледве кільканадцять сіл, що перейшли на стан хліборобів-воєвків, що твердо порішили боронити свої прав збройною рукою, просякнутих і обеднаних могутнім духом національної ідеї — можуть з успіхом боротися проти ворога Нації.

Зародження та існування такої „республіки“, хоч „внутрішньо політичний устрій її правильніше буде назвати „військовою диктатурою“, були можливими завдяки двом причинам: характерові населення та специфічним умовам місцевості. Сам Холодний Яр — це лише клатка тієї місцевості, який в силу історичних передумов накинута свою назву від організації, який в силу історичних передумов починається він від Малиничинської курортної а почасті і всієї місцевості. Починається він від Малиничинської курортної і тягнеться (як мені казали) аж до Дебедина. Майже сорок кілометрів Найглибший він напочатку, де його, верши досі, стіла, здійнялась більше як на півкілометра. Це його частина і має історичне значення. Тут є сліди гайдамацьких, а може і старших — козацьких українців. Значить була прохолодна дісна дорога — від до Мотриного монастиря, що не було сломиняє Шевченка. Цей монастир також старонина колишній фортеця, що стоїть серед лісу над глибоченними ярвами, оточена шаленими ділами. Вся місцевість покрита гористими ділами та ярвами шаленими ділами і ворожим частинкам, без чужини провідників, докидання з ділами боку граду кулі — було неможливо так зберігати.

Розповідання Гомі.

ПРОБОЄВИКИ!!

При умасовленні „НАШОГО ФРОНТУ“ Ви доказали велику відданість справі поширення націоналістичного слова! Віримо, що ВИ даєте трівкі основи під існування „Пробоєм“.

Поширюйте і пропагуйте „Пробоєм“!

Змагайте до того, щоби у Вашому селі розходилося 50 „Пробоєм“!

Використовуйте свята для умасовлення Пробоєм. Приєднуйте у сусідних селах нових пробоєвиків. **ТОЧНО ВИРІВНУЙТЕ ГРОШЕВІ НАЛЕЖНОСТІ.**

Наша переписка

тов. **Олександр Ключок с. Книгини.** Пишете „село дуже радіє з появи так щиро націоналістичного часопису“. Віримо, що причиниться до того, що не лише у Вашому селі але й в сусідних „Пробоєм“ розходитиметься в такій кількості, як Ви змовили. Всі справи, в яких звертається, будуть поладнені. Тризубців оголошуваних у Н. Фронті уже не маємо. Знимку Вашу лишаємо до того часу, коли видаватимемо виказки нашим пробоєвикам. Покищо цього ще не робимо. Використайте свята для приєднання нових пробоєвиків у сусідних селах!

тс в. **Фітро Михайло.** Допісі про Шевченківські свята добрі, але ми починаємо рубрику дописів щойно в 3 числі. Шліть нові, головно з життя молоді на місцях.

Вірш „Гимн келії ч. 5“ з цензурних причин не може бути друкований у „Пробоєм“.

тов. **Іван Глуховецький.** Відносно допису прочитайте відповідь тов. М. Фітрові. Постарайтесь прислати новий до 3 числа, що вийде перед 25. травня.

тов. **Федик Петро — Усте Зелене.** Справу поладнено. У Вашому місточку маємо й другого пробоєвика. Відносно виказки читайте відповідь тов. Ключокові. У Вашу околицю йде ще дуже мало „Пробоєм“. Підшукуйте в довколишніх селах пробоєвиків і шліть їх адреси до Адміністрації „Пробоєм“. — Віримо, що зробите це.

З націоналістичним привітом
Редакція.

ТОВАРИШІ! Шліть дописи!

Зміна адреси! Від 1 квітня адреса „Пробоєм“ і тижневика **Вісті — с Хмельовського 9 III.**

Читайте! Передплачуйте! Поширюйте!
одинокий націоналістичний тижневик

ВІСТІ

„Вісті“ як і „Пробоєм“ видає одна і та сама вид. кооператива „Терем“
Місячна передплата на „Вісті“ — 80 сот. — Коли посилає разом десятих передплатників — 60 сот. Річна передплата 9 зол., піврічна 4 50 — чвертьрічно 2 40. — Адреса та сама що й „Пробоєм“

Передплата: річна 1 20 зол. — піврічна 60 сот. — місячна 10 сотиків.

Редагує Колегія:

За редакцію відповідає нгр. Роман Кульчицький.

Видає: В-во „Терем“, кооп з відп. уділами.

З друкарні „Типографія“ Чацького 6